

KERK-KRANT

AUGUSTIJNENKERK EINDHOVEN

jaargang 1, nummer 2

13 januari 2013

ZALIG NIEUWJAAR

Rector Joost Koopmans, de redactie van de *Kerk-Krant* en alle medewerkers en vrijwilligers van de Augustijnenkerk Eindhoven wensen u en de uwen een Zelig Nieuwjaar!

In deze aflevering van de *Kerk-Krant* blikken we uitgebreid terug op de rectoraatsoverdracht van 2 december en u treft een vraaggesprek aan met Hans van Reisen die al bijna vijfentwintig jaar studiesecretaris is van het *Augustijns Instituut*.

In het verslag over de bijeenkomst op 5 november dat in onze eerste aflevering was opgenomen, heeft de passage over de verhouding tussen Augustijnenkerk en bisdom bij meerdere lezers vragen opgeroepen. In het artikel *Het eigen charisma van een kloosterkerk* zet Joost Koopmans uiteen welke rol de kloosterkerk wil spelen waarbij de bedoelde passage nader wordt verklaard.

Namens de *Beheercommissie* vertelt Carla Piscaer over de werkzaamheden van de commissie en over de belangrijkste aandachtspunten. Jacinta Speijer brengt interessante berichtgeving uit de Wereldkerk voor u bijeen en Joost Koopmans start een serie over de betekenis van de liturgie. Henk van Heesewijk vraagt namens de Beheercommissie uw speciale aandacht voor de financiële toekomst van onze kerk in een artikel over de actie "*Kerkbalans*". Op de laatste pagina wordt ingegaan op de ziekenzalving die op 18 februari zal plaatsvinden.

Inhoud

Colofon	Pagina 2
Liturgiekalender	Pagina 3
Verslag installatie nieuwe rector	Pagina 4
Vraaggesprek met Hans van Reisen	Pagina 7
Het eigen charisma van de kloosterkerk	Pagina 10
Nieuws van de Beheercommissie	Pagina 12
Berichten uit de Wereldkerk	Pagina 13
Het is de gemeenschap die viert: betekenis van de liturgie	Pagina 14
Actie Kerkbalans	Pagina 15
Ziekenzalving	Pagina 16

COLOFON

Doelstelling

De *Kerk-Krant* is een uitgave van de Augustijnenkerk Eindhoven. De *Kerk-Krant* is primair bedoeld als informatiemedium over alle activiteiten die er in en rond de kerk plaatsvinden en het wil daarnaast fungeren als bindmiddel tussen kerk en gemeenschap enerzijds en tussen de leden van de gemeenschap onderling anderzijds.

De *Kerk-Krant* biedt een podium aan de leden van de gemeenschap en andere geïnteresseerden om te schrijven over onderwerpen die de Augustijnenkerk of de Kerk in het algemeen raken.

De *Kerk-Krant* verschijnt maandelijks, met uitzondering van de maand juli.

Redactie

Joost Koopmans
Jacinta Speijer
Dolf van der Linden
Frans Savelkouls

E-mailadres redactie

frans.ans.savelkouls@hetnet.nl

Adres Augustijnenkerk

Tramstraat 37
5611CR Eindhoven
Rector: pater Joost Koopmans OSA
Telefoon: 06-53362781

Bankrekening Augustijnenkerk

ING 108 57 90 ten name van *Augustijnenklooster Mariënhage Eindhoven*
onder vermelding *Paterskerk* of *Augustijnenkerk*

Elektronische toezending

Indien u prijsstelt op toezending van de *Kerk-Krant* per mail, dan gelieve u dit kenbaar te maken via het mailadres van de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken.

Het copyright berust bij de auteurs van de bijdragen.

LITURGIEKALENDER JANUARI 2013

Het nieuwe jaar

Na de Advent en de Kersttijd beginnen de gewone zondagen. Binnen dit Lucas-jaar wordt op de 2^e zondag een verhaal van Johannes geleend: de bruiloft van Kana, waar Jezus een begin maakt met de tekenen. Daarna horen we bij Lucas over een dergelijke begin van het optreden van Jezus.

- **Zondag 13 januari 10.00 uur:** Voorganger: Joost Koopmans.
Thema: Doop van de Heer. Schriftlezing: Lucas 3, 15-16 en 21-22.
Koor: Gregoriaans Koor.
- **Zondag 20 januari 10.00 uur:** Voorganger: Joost Koopmans.
Thema: Bruiloft van Kana. Schriftlezing: Johannes 2, 1-12. Koor: "Musica Sacra".
- **Zondag 27 januari 10.00 uur:** Voorganger: Frans van der Mark.
Thema: Het programma van Jezus. Schriftlezing: Lucas 1, 1-4 en 14-22. Koor: Gregoriaans koor
- **Zondag 3 februari 10.00 uur:** Voorganger: Joost Koopmans.
Thema: Een profeet die zich niet laat inpakken. Schriftlezing: Lucas 4, 21-30. Koor: "Musica Sacra".

Dank aan allen die de kerstvieringen door hun inzet mogelijk maakten. Het was goed, en hopelijk werkt het feest door. Om het met de slotwoorden uit mijn kerstoverweging te zeggen: "Doe mee! Hou je geloof niet achter de voordeur, maak de "C" van christelijk niet kleiner! Aanvaard het Woord dat mens geworden is, een licht dat de duisternis doorboort. Samen kunnen we wél wat veranderen aan die agressieve samenleving en die lege kerken. Laat Christus in je hart geboren worden, leef vanuit zijn spirit, dan wordt Kerstmis méér dan een sprookje van één nacht."

Op zondag 27 januari neem ik met een viering (aanvang 11.15 uur; u bent van harte welkom!) en een receptie in de Boskapel na negenendertig jaar definitief afscheid van Nijmegen. Ik heb daar kunnen werken aan en in een levendige geloofsgemeenschap en we zijn gehecht geraakt aan elkaar. Vertrekken voelt dan ook als een offer. Toch heb ik JA gezegd op de vraag om rector te worden van de Augustijnenkerk in Eindhoven, juist omdat ik augustijn ben. Het is zo gemakkelijk om te zeggen dat je vindt dat onze enige kerk zolang mogelijk gaande moet blijven. Maar wil je er ook echt iets aan doen? De Boskapel kan (dat hoop ik) op eigen benen verder, en nu heb ik nog wat tijd van leven (dat hoop ik ook) om de kerk in Eindhoven niet alleen gaande te houden, maar ook uit te bouwen tot een hartelijke plek voor mensen die op zoek zijn naar spiritualiteit en gemeenschap in de geest van Augustinus: "samen op weg naar God". Bouw met me mee aan een levendige kerk!

Joost Koopmans O.S.A.

AFSCHEID EN WELKOM

" Samen met anderen hoop ik hier de oude woorden tot een nieuw verstaan te brengen"

Tijdens de eucharistieviering van de eerste zondag van de Advent op 2 december jongstleden vond in een goed bezette Augustijnenkerk het afscheid plaats van rector Louis Mulder en werd de nieuwe rector Joost Koopmans geïnstalleerd. In een sfeervolle viering werd de overdracht van het rectoraat door de scheidende rector symbolisch vormgegeven door de sleutel van de kerkdeur aan zijn opvolger te overhandigen. Louis Mulder hield een kort afscheidspraatje en werd met een applaus door de aanwezigen voor zijn inzet voor de paterskerk, die sinds kort Augustijnenkerk wordt genoemd, bedankt.

*De scheidende en de nieuwe rector.
Foto: Jan van Lierop*

De installatie van Joost Koopmans vond plaats door zijn beantwoording op de gestelde vragen over zijn taak op het gebied van verkondiging en voorgaan: "Joost Koopmans, bent u bereid om het verhaal van God-met-ons- levend te houden in ons midden?" "Ja, samen met anderen hoop ik hier de oude woorden tot een nieuw verstaan te brengen." "Joost Koopmans, bent u

bereid om de pastorale zorg voor deze gemeenschap op u te nemen?" "Ja, samen met anderen hoop ik hier mensen te stimuleren en te ondersteunen op hun weg naar God."

In zijn overweging bracht de nieuwe rector zijn beweegredenen ten aanzien van het aanvaarden zijn nieuwe opdracht tot uiting en verwoordde hij hoe hij er invulling aan wil geven. Onderstaand de door Joost Koopmans uitgesproken overweging.

'Ga jij nog aan een nieuwe baan beginnen....je bent toch ook de jongste niet meer?' Eén van de opmerkingen die ik krijg n.a.v. mijn nieuwe job hier in de Augustijnenkerk. 'Ga jij nog naar de kerk, terwijl je weet dat daar zoveel scheef zit?' Die opmerking kun je als kerkganger krijgen; jĳ wordt aangesproken op laakbaar gedrag van anderen. 'Ga jij nog trouwen, terwijl je weet dat er zoveel huwelijken stranden?'

Zo gaat dat: als mensen zich vol vertrouwen ergens aan wagen , dan zijn er altijd weer andere mensen die daar een vraagteken achter zetten. Zo verging het ook Israël: het was een volkje van niets geworden daar in die Babylonische ballingschap. 'Durven jullie nog te geloven in een nieuw begin?' Nou, uit zichzelf durven ze dat niet. Die ballingschap maakt hen bitter, ze zullen ten onder gaan... En profeten schromen niet de vinger op de wonde te leggen: de oorzaak van alle ellende is volgens hen gelegen in de ontrouw van het volk aan zijn Heer.

Maar ze maken er hun levenswerk van om het visioen gaande te houden: door het donker heen verschijnt een nieuwe dageraad; aan de dode stronk zal een nieuw twijgje ontspruiten; we shall overcome, someday....

Vergaat het ook ons niet vaak zoals het toen dat volk in ballingschap verging? Er is wereldwijd zoveel dat ons angst inboezemt en de schrik op het lijf jaagt. Met grote regelmaat worden we overvallen door berichten over recessie, rampen en geweld her en der in onze wereld. En dan het leed in onze persoonlijke levens: mensen die hun baan dreigen te verliezen, relaties die stuklopen, kinderen die misbruikt zijn, jongeren nu al levensmoe, ouderen die zich teveel moeten voelen.... Is het niet aan de orde van de dag? En dan de kerken die een baken van hoop zouden moeten zijn... veel gebouwen staan leeg – soms omdat voor mensen de wereld ophoudt bij hun eigen voorkeur: als we alles maar hebben is het wel genoeg; - soms omdat mensen niet meegroeien met de voortschrijdende inzichten op gebied van bijbel en kerkgebeuren. Ze voelen zich voor de gek gehouden en haken af... – Maar soms ook, en de laatste tijd steeds vaker, omdat goedwillende gelovigen zich niet begrepen of geaccepteerd voelen door de herders van de kerken; ze raken ontgoocheld en ontmoedigd.

Zowel Jeremia als Jezus kijken verder dan de stand van zaken van vandaag de dag, het sombere beeld van het nu. Zij durven geloven in de beloften van een nieuwe tijd, een nieuwe stad, een nieuwe mens. Daarop spreken ze hun toehoorders aan, elk op zijn eigen manier.

Daarop spreek ik ook u aan bij de nieuwe start van onze kerk. Als augustijnen hadden wij kunnen besluiten, gezien onze hoge leeftijden, dit project te beëindigen. Maar uiteindelijk hebben wij er voor gekozen om door te gaan, omdat we geloven dat het kan: een weg te bereiden voor de Heer, obstakels op te ruimen, zodat hij kan komen. Was het niet de augustijn Maarten Luther die bij alle turbulentie van zijn hervormingsbeweging zei: 'als ik wist dat de wereld morgen verging, dan zou ik vandaag nog een appelboompje planten!' Daarom heb ik ja gezegd op de vraag om rector te worden van deze kerk: omdat ik geloof in de beloften van de profeten, van

Foto: Jan Van Lierop

Jezus van Nazareth. En ik daag ú uit om samen met mij het visioen gaande te houden; het heden...deze dag te omarmen als een uitgelezen kans om nieuwe toekomst te scheppen voor onszelf en voor ieder die zinzoekend op weg is naar spiritualiteit en gemeenschap.

Deze uitdaging is ook precies de uitdaging van de Advent, waarin als een refrein tot ons zal doorklinken de weg voor de Heer te bereiden door obstakels op te ruimen: oud zeer, onverzoenlijke standpunten, vooroordelen: weg ermee en wees alert op de tekenen van een nieuwe tijd. 'Het is beter een kaars aan te steken dan de duisternis te vervloeken', zegt een Chinees spreekwoord. M.a.w: het is meer te verkiezen om een begin te maken met het werken aan verandering, dan te blijven mopperen op wat er allemaal niet deugt. Daarom nodig ik iedere bezoeker van de Augustijnenkerk

uit om met elkaar de kansen te grijpen die ons nu geboden worden; om mee te werken aan een kerk met een hart dat brandt uit liefde voor God en de medemens.

Aan het einde van de viering die onder meer werd bijgewoond door een grote delegatie van de Nijmeegse Boskapel, werd de nieuwe rector kort toegesproken door mevrouw Carla Piscaer van het van de *Beheercommissie*. Mevrouw Piscaer wenste Joost Koopmans veel succes en wijsheid toe en bood een cadeau aan dat hem zou moeten helpen om zich snel in zijn nieuwe werkomgeving thuis te voelen: een plattegrond van de stad Eindhoven.

Na afloop van de viering was er in het klooster Mariënhage gelegenheid om de scheidende rector en zijn opvolger de hand te drukken, een gelegenheid waarvan velen gebruik maakten. Tot besluit was er voor de delegatie van de Boskapel een kleine excursie door het klooster. Hieraan vooraf ging het aanbieden van een symbolisch afscheidscadeau aan Joost Koopmans door de Nijmegenaren en een inleidend praatje van Louis Mulder over het huidige en toekomstige Mariënhage

KERSTNACHT 2012

Na jaren weinig in een kerk te zijn geweest, werd ik door moeders besmet met het virus van de Paterskerk. Helaas ben ik er niet vaak, maar steeds als ik er ben wordt ik gegrepen door de eenvoudige, down-to-earth manier waarop de Augustijnen zaken vanuit de huidige realiteit vertalen in een goede preek. Ik verlaat dan ook altijd de kerk met een gedachte, waarmee ik iets kan en wat tot na nadenken zet. Inmiddels heb ik enige paters augustijnen zelf mogen ontmoeten, altijd hartelijke en zeer open personen. Ondanks dat ik er niet vaak ben, voel ik me er steeds thuis en welkom.

Na jaren van mooie missen geleid door Louis Mulder was ik erg benieuwd naar de nieuwe Rector Joost Koopmans. De mis van 2 december was goed bezocht, ook door de bezoekers van de Boskapel, en deze mis was weer net zo vriendelijk, warm en helder.

Dus vervolgens naar de nachtmis van 24 december, een erg boeiende en hartelijke preek, waarbij vooral opviel dat er duidelijk gesteld werd dat iedereen welkom is, nationaliteit, aard, geloof, leeftijd, voor allen is er plek bij de augustijnen. De nieuwe initiatieven die worden aangekondigd om ook de jeugd en de jongeren te bereiken zijn een goede zaak: er is echt nog plek voor geloof en kerk bij de jongere generatie. In ieder geval zullen wij met een deel van onze carnavalsband aanwezig zijn bij de carnaval mis in februari. Super dat de Paterskerk dit mogelijk maakt: een hele mooie manier om veel groepen in de samenleving te bereiken, iets wat niet alleen de augustijnen en Joost Koopmans maar zeker ook veel anderen zullen waarderen.

Ik hoop dat dit stukje er toe bijdraagt dat meer jongeren en oudere jongeren (zoals ik zelf) de weg naar de Paterskerk weten te vinden en dat de kerk zo weer meer bezoekers krijgt.

Joeps van Steen

VRAAGGESPREK MET HANS VAN REISEN

"Na een aantal jaren aan het huis gebouwd te hebben, kan ik er nu in wonen"

Op een grijze dag vlak voor Kerst praat ik met Hans van Reisen op zijn werkkamer van het Augustijns Instituut, gevestigd in het klooster Mariënhage te Eindhoven.

Hans, waar houdt het Instituut zich mee bezig en wat is jouw rol daarbij?

Het Augustijns Instituut heeft als doel de bestudering van de spiritualiteit van Augustinus in het Nederlands taalgebied te stimuleren. Het Instituut is in 1989 op initiatief van de Nederlandse Provincie van de Orde der Augustijnen opgericht. Onze activiteiten zijn vooral het vertalen van de originele Latijnse bronteksten naar hedendaags Nederlands en het publiceren ervan in boekvorm. Daarnaast houden we ons bezig met het organiseren van symposia, cursussen, leesgroepen en aanverwante zaken die gericht zijn op het verklaren, toelichten en bekendmaken van de grote geestelijke rijkdom van het gedachtegoed van Augustinus. Ik ben studiesecretaris van het Instituut. Dit houdt in dat ik een coördinerende rol heb in de projectgroepen die zich met vertalingen en publicaties bezighouden en ik zorg voor het contact tussen deze groepen onderling.

Is dit een zo omvangrijk en ingewikkeld werk dat daarom het Instituut al bijna vijfentwintig jaar bestaat? Als buitenstaander denk je, vertalen is toch niet zo ingewikkeld als je een beetje thuis bent in het Latijn. En een bisschop uit de vijfde eeuw zal toch niet zo'n omvangrijke schriftelijke erfenis hebben nagelaten?

Om met je vraag over de omvang te beginnen. Het volledige oeuvre van Augustinus omvat meer dan 130 titels, sommige ervan bevatten niet meer dan enkele regels maar er zijn ook grootse literaire monumenten bij. De totale schriftelijke nalatenschap van Augustinus is, schrik niet, ruim tienmaal zo omvangrijk als alle Bijbelboeken bij elkaar. Je moet erbij bedenken dat daarbij heel veel preken zijn die door secretarissen zijn opgetekend. Zelf heb ik van dit totaal, ruw geschat, pas 30% gelezen.

Wat het vertalen betreft, dit is een buitengewoon intensief arbeidsproces waarbij wetenschappers van diverse pluimage betrokken zijn: theologen, historici, classici (mensen met kennis van klassieke talen) en neerlandici. Dus door de omvang van de geschriften enerzijds en de benadering vanuit meerdere wetenschappelijke invalshoeken anderzijds, kun je wel begrijpen hoe arbeidsintensief het vertaalwerk is.

Wie is Hans van Reisen en hoe ben je bij het Instituut terecht gekomen?

Ik ben een zoon van een bollenkweker uit Voorhout, geboren in 1957. Mijn vader had een eigen bedrijf, net zoals mijn grootvader en mijn overgrootvader. Middelbare school volgde ik bij de franciscanen in Leiden en daarna ben ik theologie gaan studeren in Utrecht, zowel aan de protestantse

faculteit van de toenmalige rijksuniversiteit als aan de katholieke theologische universiteit. Amsterdam had misschien logischer geleken maar Utrecht trok mij meer: als stad minder massaal. Maar voor mij was vooral belangrijk dat ik in Utrecht naast theologie ook mijn pianostudie kon voortzetten. Het was daar achteraf bezien een uniek klimaat. Ongeveer 60-70% van de colleges had een oecumenisch karakter. Nadien is deze samenwerking, vooral door ontwikkelingen in de katholieke Kerk, helaas verloren gegaan. Ik heb een heel brede opleiding gevolgd en na negen jaar behaalde ik mijn doctoraal theologie, onderwijsbevoegdheid en pastorale bevoegdheid voor het aartsbisdom Utrecht en het bisdom Groningen. Vervolgens heb ik gedurende vier jaar wetenschappelijk werk gedaan op het gebied van middeleeuwse theologie en meer in het bijzonder heb ik mij toen bezig gehouden met de geschriften van Thomas van Aquino. Daarnaast liep ik stages als pastoraal werker in een huis van bewaring voor jongeren in Haarlem, een olieraffinaderij in Botlek-Europoort en in een chique parochie in Bilthoven-Noord. Ook was ik vele jaren als organist en pianist verbonden aan de oecumenische studentengemeente van de Janskerk in Utrecht, eerst als vrijwilliger, daarna als betaalde kracht.

Hans van Reisen op zijn werkkamer in Eindhoven. Op het schap op schouderhoogte de uitgaven van het instituut. (foto: Kerk-Krant)

Zoals gezegd werd in 1989 het Augustijns Instituut opgericht. De toenmalige provinciaal Roebroek activeerde zijn netwerk bij het zoeken naar een studiesecretaris. Via een hoogleraar werd ik getipt. Van de serieuze kandidaten bleef ik als enige over, onder meer omdat ik me bereid verklaard had om aan de voorwaarde om in Eindhoven te komen wonen, te willen voldoen. Een offer dat eerdere andere kandidaten niet wilden brengen. Ik had geen specifieke kennis van de werken van Augustinus maar ik was wel redelijk goed thuis in het middeleeuwse Latijn. Het bijzondere van het Augustijns Instituut in vergelijking met soortgelijke instellingen van de franciscanen en de dominicanen was dat van begin af aan aan leken de uitvoerende werkzaamheden werden toevertrouwd en dus niet aan leden van de orde.

Als je ergens lang werkt, beginnen routine en sleur toe te slaan. Krijg je na zoveel jaar op het Instituut niet de neiging om naar iets anders uit te kijken?

Integendeel. Na een aantal jaren aan het huis gebouwd te hebben, kan ik er nu in wonen. Er verschijnen nu regelmatig boeken van ons, mensen raken door deze boeken geïnteresseerd en enthousiast. Heel mooi vind ik dat mede door onze publicaties in vormings- en toerustingswerk bij gesprekken over geloofsthema's de bipolariteit bijbel / actualiteit verrijkt kan worden met een derde factor: augustijnse teksten van rond het jaar 400 kunnen dikwijls een brugfunctie vervullen. Wat ik ook als bijzonder prettig ervaar, is de bestuursconfiguratie. We werken op het instituut voor een kerkelijke werkgever die ons vertrouwt. Aan de top van het Instituut staat het bestuur van de Nederlandse Orde der Augustijnen. De provinciaal ervan delegeert de dagelijkse (bege-)leiding aan een speciale commissie. Het bestuur van de augustijnen kan

elke vier jaar wisselen; de samenstelling van de commissie is door de jaren erg stabiel gebleken. Dit zorgt voor grote beleidscontinuïteit die het heel prettig maakt om hier te werken.

In ons gesprek is vaak het woord *muziek* gevallen. Je speelt piano. Vertel eens.

Ja, muziek is heel belangrijk in mijn leven. Thuis heb ik drie instrumenten die ik alle drie bespeel: een vleugel, een harmonium en een zestiende-eeuws virginaal. Het virginaal is een voorloper van het klavecimbel. Ik speel muziek van Renaissance tot Romantiek.

Solo, voor eigen plezier?

Nee, nee. Ik speel dikwijls met anderen samen, in duo, trio of kwartet. En we geven uitvoeringen, als we gevraagd worden.

Een heel persoonlijke vraag. Je hebt theologie gestudeerd, pastoraal bevoegd, alleenstaand, werkzaam op het Augustijns Instituut, heel actief in je eigen parochie. Waarom geen augustijn geworden, dat lijkt dan nog maar een kleine stap?

Toch een grotere stap dan je misschien denkt. Ik ben toch heel erg een kind van de jaren zestig en zeventig. Vrijheidsdrang of bindingsangst zijn misschien daarin de sleutelwoorden. Ik heb er natuurlijk over nagedacht. In mijn studententijd heb ik mij een tijdlang wat serieuzer georiënteerd op een leven als minderbroeder. Toen die oriëntatie om verschillende redenen niet uitmondde in een lidmaatschap, besloot ik onze kerkgemeenschap als gedoopt en gevormd lid te dienen.

Mijn laatste vraag. Wat kan de gewone mens met Augustinus. Als je vertelt over je werk en over het Instituut, dan ervaar ik dat als intellectuele topsport. Kunnen ook niet-geschoolden begrijpen van Augustinus zegt? Ik blijf in *Belijdenissen* al in het begin steken.

Ik begrijp wat je bedoelt. Je staat daar niet alleen in en ik kan het niet gemakkelijker maken dan het is. Wel zijn er wat adviezen mogelijk. Ga *Belijdenissen* niet lezen als een roman van kaft tot kaft. Je kunt bijvoorbeeld eerst eens wat fragmenten lezen en proberen die tot je door te laten dringen. Als ongeoeffende lezer kun je bijvoorbeeld heel goed starten met boek 3. Met de nieuwe vertaling van Wim Sleddens is het tegenwoordig heel goed mogelijk om eens een fragment apart te nemen of te herlezen. Je leest dan van tussenkop naar tussenkop. Boek 10 met de mooie beschouwing over het geheugen is ook heel geschikt om afzonderlijk te lezen. Jaren geleden heb ik dat boek in etappes aan mijn hoogbejaarde ouders voorgedragen toen zij zich over de kracht van hun eigen geheugen konden blijven verheugen om met elkaar mooie levensherinneringen op te halen tijdens hun kwetsbare ouderdom. Vele mensen ten slotte doen de ervaring op dat het wat gemakkelijker is om teksten van Augustinus te lezen en te bespreken in een groep dan in je eentje. Van zulke leesgroepen bestaan er verschillende in ons land. Ook in Eindhoven komt in dit klooster eenmaal per maand een tiental mensen bijeen om de preken van Augustinus te lezen. Het blijkt een goede vorm om de rijkdom van het gedachtegoed van Augustinus te leren kennen en te leren waarderen.

HET EIGEN CHARISMA VAN EEN KLOOSTERKERK

Nadenken over de herstart van de Augustijnenkerk is nadenken over de eigen positie die een reguliere kerk met een orde-spiritualiteit inneemt te midden van de seculiere kerken met een diocesane spiritualiteit. In 2011 organiseerde het *Overleg Priesterreligieuzen* een studiedag over dit onderwerp waaraan ook een drietal augustijnen deelnam. De kernpunten van de inleidingen en de daaropvolgende discussies zijn onderstaand weergegeven en aan het slot ga ik kort in op de wijze waarop de Augustijnenkerk hieraan invulling wil geven.

Eigen charisma en spiritualiteit

Het fundament voor het eigen charisma (=uitstraling) is tijdens Vaticanum II vastgelegd in het kerkelijk recht in de canons 676 en 677: *Religieuze instituten hebben het recht en de plicht die apostolaatsvormen te bewaren die tot hun identiteit en roeping behoren*. Het belang van deze principiële bepalingen is zonder meer duidelijk: religieuzen kunnen zich er niet alleen door laten leiden bij de keuze van hun apostolaatswerk, maar krijgen er ook een positie door van waaruit ze met bisschoppen kunnen overleggen en onderhandelen. In de praktijk blijkt dat religieuzen noch bisschoppen van deze canons op de hoogte zijn en er is weinig werk gemaakt van de invulling ervan. De vraag naar eigen roeping, identiteit en charisma is bij veel religieuzen te zeer in de academische sfeer blijven hangen en te weinig richtsnoer geworden voor de vormgeving van het leven in de eigen gemeenschappen. Paus Paulus VI die zich had hard gemaakt voor deze nieuwe opstelling, was teleurgesteld door de gebrekkige uitvoering.

De roeping en het charisma van de religieuzen zijn door Vaticanum II naar binnen toe versterkt. Vanuit een innerlijke sterke identiteit wordt opgeroepen om op een volwassen en zelfstandige wijze in de kerk en in de wereld te staan en vanuit die houding in dialoog te treden met zowel de kerkelijke als de burgerlijke overheden waarbij het er niet om gaat om het conflict met lokale leiders op te zoeken maar om de eigen spirituele ruimte.

Eigen verantwoordelijkheid

Zoals de bisschoppen hun eigen verantwoordelijk hebben, het behoeden van het geloof en het handhaven van de orthodoxie, ligt het accent van een kloosterkerk op de geloofsgemeenschap aan de basis. Vanuit hun eigen charisma, is de kerk voor religieuzen immers op de eerste plaats een zuster- en broedergemeenschap hetgeen met name tot uitdrukking komt in de liturgie, het pastoraat, de vorming en de diaconie.

Liturgie

Vanuit de kloosterlijke gastvrijheid zal de liturgie open en gastvrij zijn waarbij niet de voorganger maar de gemeenschap centraal staat. Het zal niet gaan over structuren, over geld of over het gebouw, maar over het geheim van God in het leven van alle dag. Veel mensen kunnen dan wel moeite hebben met Godsbeelden, maar daarom wordt Hij nog niet in de uitverkoop gedaan! Je kunt de beelden herstellen voor mensen, maar je kunt ook mensen herstellen voor beelden. De liturgie gaat niet meedelen met de mode, maar zal gebalanceerd en smaakvol zijn. Kortom: kloosterliturgie wordt gevierd vanuit de geleefde spiritualiteit die van belang is voor mensen die hun eigen geestelijke weg zoeken.

Pastoraat

Kloosters en kloosterkerken zijn plekken voor Godzoekers. Kloosterpastoraat zal dan ook nooit iemand de maat nemen, maar het is gericht op persoonsontwikkeling en -groei. Degene die komt aankloppen, zal een luisterend oor vinden voor zijn verhaal. En als het goed is, wordt er een ontmoeting tot stand gebracht tussen het kleine verhaal van degene die aanklopt en het Grote Verhaal.

Vorming

Om het eigen charisma van de kloostergemeenschappen te laten doorklinken, zullen pastores en leken van deze instituten zich bezighouden met kadervorming en kennisoverdracht. In de zaal van het klooster vinden verschillende bezinningsbijeenkomsten plaats.

Diaconie

Een religieuze gemeenschap is een leerschool voor van zuster- en broederschap. Vanuit de geleefde spiritualiteit wil de kloosterkerk een oefenplaats zijn voor diaconie en maatschappelijke betrokkenheid.

Eigen roeping van een augustijnse geloofsgemeenschap

Zoals bovenstaand is uiteengezet, hebben religieuzen binnen de kerk vanuit hun charisma een eigen en eigentijdse roeping. Augustinuskenners en augustijnen laten vanuit hun studie en geleefde spiritualiteit steeds weer zien dat het augustijns charisma gemeenschap is. Augustinus is een mens die begrepen en beleefd heeft dat de kerk in haar diepste wezen een broeder- en zustersgemeenschap is. Voor een kloosterkerk van augustijnse snit ligt de nadruk dan ook op 'gemeenschap' en is kerkvorming gemeenschapsvorming. Het behoort tot onze eigen zending voor de kerk van nu en morgen.

Joost Koopmans O.S.A.

ENKELE REACTIES OP HET EERSTE NUMMER VAN DE "KERK-KRANT"

"Ik wil jullie allereerst complimenteren met de kerkkrant van de Augustijnenkerk, die ik afgelopen zondag heb ontvangen. Ik heb hem met veel genoegen gelezen."

"Mijn gelukwensen met de mooie eerste editie. Succes gewenst voor de toekomst."

"Wil je mijn complimenten doorgeven aan de redactie voor jullie eerste nummer!"

"(.....) viel mij onmiddellijk de fouten op in dit eerste nummer; los van enkele kromme zinnen zag ik zo'n 60 fouten in uw nieuwsblad."

NIEUWS VAN DE BEHEERCOMMISSIE

Zoals tijdens de informatiebijeenkomst van 5 november is verteld, is voor de herstart op 2 december van de Augustijnenkerk, medio 2012 een werkgroep in het leven geroepen van paters augustijnen en een aantal actieve christenen. Dit om gezamenlijk met nieuw elan en met behoud van het goede en vertrouwde de Augustijnenkerk in het hart van de stad te behouden. Van deze informatiebijeenkomst is uitgebreid verslag gedaan in de eerste *Kerk-Krant*, die begin december is uitgegeven.

Vanuit de werkgroep zijn drie commissies geformeerd: de *Beheercommissie*, de *Liturgiecommissie* en de *PR-commissie*. De drie commissies zullen zich in de komende maanden in de *Kerk-Krant* aan u voorstellen.

De *Beheercommissie*, bestaande uit Joost Koopmans (voorzitter), Henk van Heesewijk, Carla Piscaer en Piet van Rijn, ondersteunt de rector bij de verzelfstandiging van de kerk naast het klooster Mariënhage.

We zijn nog in een startfase en in eerste instantie is veel energie gestoken in de informatiebijeenkomst en de viering van 2 december.

We richten ons als commissie nu op de actie *Kerkbalans* in januari, waarover u elders in deze *Kerk-Krant* meer informatie vindt, omdat de financiën een essentieel punt van aandacht zijn voor het bestaansrecht van de Augustijnenkerk.

Voor de vastentijd willen we een werkgroep Solidariteit in het leven roepen, die als eerste activiteit de komende vastenactie zal organiseren. In de volgende aflevering van de *Kerk-Krant* zal Piet van Rijn hier wat over vertellen.

Voor de *Beheercommissie* geldt dat ook in de gewijzigde opzet een goede continuering van werkzaamheden belangrijk is. Hiertoe is met alle bestaande groepen van gedachten gewisseld. De bezetting van de bestaande werkgroepen is hierbij een aandachtspunt en we willen in overleg met de leden van deze werkgroepen kijken naar uitbreiding en hoe dat te realiseren.

Daarnaast willen we vorm geven aan de vernieuwde start en daarvoor zijn binnen de commissie de nodige ideeën ontwikkeld. In februari komt de commissie weer bij elkaar en zullen we de uitbreiding van activiteiten bespreken. We houden u op de hoogte van nieuwe initiatieven.

Uiteraard staan we open voor suggesties van kerkbezoekers en we hopen dat u ons weet te vinden, wanneer u een bijdrage aan een der werkgroepen wilt of kunt leveren of ideeën hebt omtrent activiteiten die van belang zijn voor onze geloofsgemeenschap: we vormen deze met elkaar en hebben daarvoor ieders steun en belangstelling nodig.

Namens de Beheercommissie, Carla Piscaer

BERICHTEN UIT DE WERELDKERK

door Jacinta Speijer

2013-2013 Jaar van het Geloof

De afgelopen tientallen jaren kenmerkt de westerse wereld zich door individualisering, secularisering en een sociaal economische omgeving, waarin consumentisme en marktwerking toenemend een rol spelen. De gevolgen voor de katholieke Kerk in het algemeen en die in Nederland in het bijzonder ervaren we iedere dag. Geloof wordt in de leefomgeving van velen gezien als iets dat thuishoort in de privésfeer. De Kerk zoekt tegen deze achtergrond en in dit klimaat naar wegen om de Blijde Boodschap opnieuw onder de aandacht van de wereld te brengen. Daarom heeft Paus Benedictus XVI de periode van 11 oktober 2012 tot 24 november 2013 uitgeroepen tot 'Jaar van het Geloof' (Voor de diverse activiteiten in de bisdommen rond dit thema zie: rkkerk.nl).

Oproep tot vernieuwing van het christelijk leven

In 2012 is de pauselijke raad voor de bevordering van de nieuwe evangelisatie opgericht. De website van de raad bevat een kalender met activiteiten in het kader van het 'Jaar van het Geloof', tevens vindt men er verdiepingsteksten. (informatie: www.rkdocumenten.nl)

Bijzondere aandacht voor geloofsoverdracht

(bron: Kathpress) Paus Benedictus XVI noemt het religieus analfabetisme en het gebrek aan geloofskennis een van de belangrijkste problemen voor de toekomst van de katholieke Kerk. Hij moedigt de katholieken aan zich in te spannen om de inhoud van de christelijke boodschap beter te leren kennen. "Het Jaar van het Geloof biedt daarvoor", aldus de paus, "een goede gelegenheid. Christenen zijn geroepen tot verkondiging. God is meer dan een concept of een morele instantie. De God van de Bijbel is een persoonlijke God, die met ons in contact komt, die onze vriend wordt en die ons leven wil vernieuwen. Die vernieuwing betreft niet alleen individuele gelovigen, maar eveneens de hele geloofsgemeenschap". De paus vraagt bijzondere aandacht voor de rol van de gezinnen bij de geloofsoverdracht: zij helpen kinderen de eerste stappen te zetten in het geloof.

HET IS DE GEMEENSCHAP DIE VIERT

eerste aflevering van een vervolgserie waarin Joost Koopmans de betekenis van de eucharistieviering bespreekt

Op weg naar een levende liturgie

"Wie doet zondag de mis?" Als iemand dat vraagt, verwacht hij als antwoord: "pater die en die". Maar in feite wordt de mis niet "gedaan" door de priester, maar door het volk, waarbinnen ook de priester actief deelneemt. Dit is een van de belangrijkste inzichten van het Tweede Vaticaans Concilie. Het is de bedoeling dat de aanwezige gemeenschap in de eucharistie participeert op een bewuste, actieve en volledige wijze. Een voorbeeld van hoe de gelovigen hun actieve deelname kunnen uiten is het aandragen van de gaven van brood en wijn. Omdat we daar in onze kerk pas mee begonnen zijn, wordt dit voorlopig gedaan door acolieten en lector. Maar het is de bedoeling dat het als uitdrukking van actieve deelname, door mensen uit de kerk gebeurt. Het is een symboolhandeling want ook wijzelf worden in de offergang betrokken.

Het Laatste Avondmaal van Leonardo da Vinci

Ook wijzelf behoren bij de offergaven die aan God worden aangeboden. Daar mogen ook de kleine gelovigen, de kinderen, bij meehelpen. Als de paus een bezoek brengt aan bijvoorbeeld Afrika of Zuid-Amerika, dan zie je tijdens de eucharistieviering op de televisie, dat het aandragen van de gaven een feestelijke actie is van kleurrijk uitgedoste mensen, die niet alleen brood en wijn naar voren brengen, maar ook allerlei andere gaven. En ook in de ons omringende landen is men veel actiever in de daadwerkelijke deelname van de gelovigen bij de eucharistie. Komt het door onze "Hollandse nuchterheid" dat wij terughoudender zijn? De liturgist Ad de Keyzer stelt in zijn boek "*Ga met ons jouw weg*" (Gooi & Sticht, 2001) dat de actieve deelname waartoe het concilie ons oproept, vaak is blijven steken in een welwillend voornemen. Je bewust zijn van het feit dat het de gemeenschap is die viert, vraagt om een ommekeer in het denken. We zullen er aan moeten wennen dat wij samen deelnemers zijn van het ritueel, en dan ook nog daaraan vorm moeten geven. Dus als u gevraagd wordt om ook eens de gaven naar voren te brengen, schroom dan niet: het is zo'n moment van actieve deelname en het maakt onze vieringen wat dynamischer!

ACTIE "KERKBALANS"

"Kerkebalans" is een gezamenlijke landelijke actie van vijf Nederlandse kerken voor de geldverwerving van de plaatselijke parochies, gemeenten en kerken (dus ook Abdij- en Kloosterkerken).

De Augustijnenkerk sluit zich daarbij graag aan.

Is dat nodig?

Op de bijeenkomst van 2 november in de Groene Zaal heb ik een overzicht laten zien van de baten en lasten, waarmee de Augustijnenkerk wordt geconfronteerd. Dat overzicht toonde aan, dat er voor het jaar 2013 een nadelig jaarsaldo is te verwachten van circa € 25.000. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de kosten voor groot onderhoud van de kerk!

Blijven wel de kosten voor het jaarlijks onderhoud, zakelijke lasten, verzekeringen, kosten eredienst, kosten pastoraal werk en vooral de energiekosten, terwijl we ons gelukkig mogen prijzen, dat er nauwelijks personeelskosten zijn. Al met al toch nog een lastentotaal van € 60.000.

Aan de batenkant is rekening gehouden met inkomsten in de vorm van collecten, intenties en kaarsen, giften, uitvaarten en huwelijken alsmede overige activiteiten. Het merendeel van de baten zal echter moeten komen uit de kerkebijdragen van de bezoekers, waaronder de Actie "Kerkebalans". Al met al wordt gerekend op baten ter grootte van in totaal € 35.000.

Vanzelfsprekend zal de *Beheercommissie* naar wegen gaan zoeken om de kosten te verminderen.

Dat neemt niet weg, dat het duidelijk is, dat zonder uw kerkebijdrage er jaarlijks héél véél geld nodig is om de Augustijnenkerk enigszins betaalbaar te houden.

De *Beheercommissie* doet daarom een dringend beroep op u om van de Actie "Kerkebalans" een succes te maken. U kunt uw bijdrage overmaken op **rekeningnummer 1085790 ten name van Augustijnenklooster Mariënhage onder vermelding van "Actie Kerkebalans"**.

Geef uit liefde, want Augustinus zegt daarover het volgende:

Geven uit liefde maakt u rijker. U geeft iets weg en u krijgt méér terug dan u hebt gegeven. Als dat geen winst is!

Henk van Heesewijk, lid Beheercommissie

voor meer informatie: zie www.kerkebalans.nl

DE AUGUSTIJNENKERK IS ONLINE!

**Met gepaste trots melden de bouwers van de site dat de Augustijnenkerk vanaf 1 januari online is.
Surf naar www.augustijnenkerk-eindhoven.nl**

GEMEENSCHAPPELIJKE ZIEKENZALVING

Binnen de christelijke traditie kennen we een aantal sacramenten, vieringen op scharniermomenten van het leven. Zo kennen we de doop bij de geboorte van een kind of op een moment dat iemand bewust kiest voor de weg van Jezus Christus (de volwassenendoop). We kennen ook de ziekenzalving. Sinds enkele tientallen jaren wordt er anders naar dit sacrament gekeken. Vroeger werd gesproken over *het sacrament der stervenden* of *het laatste sacrament*. Je kon dit alleen ontvangen als de dood nabij was. Tegenwoordig wordt de ziekenzalving vaak eerder gegeven en is deze meer gericht op bemoediging van de zieke. Door het gebaar van de zalvingen het medeleven van mensen die met je begaan zijn, kun je op zo'n moment God als heel nabij ervaren. Je voelt je gesterkt voor de tijd die komen gaat. Toen er in het convent gesproken werd over dit sacrament, werd ook gevraagd of mensen er behoefte aan hadden de zalving in een gemeenschappelijke viering te ontvangen. Die behoefte is er zeker, maar, zo werd gesteld, in de kerk zullen er ook wel mensen zijn die hier behoefte aan hebben. En zo kwamen we op het idee om het samen te doen: conventsleden en kerkleden die samen de zalving willen ontvangen. Want, zoals Augustinus het zegt in zijn Regel: we zijn toch samen onderweg naar God!

Concreet:

- We willen deze ziekenzalving vieren op zondag 3 maart om 10.00 uur.
- We willen het voorbereiden op maandag 18 februari om 14.30 uur in de groene zaal van Mariënhage.

Misschien weet u nog niet zeker of u mee wilt doen, maar u bent toch welkom op de voorbereiding om wat helderheid te krijgen.

Indien u deel wilt nemen aan de voorbereiding, dan is mijn vriendelijke verzoek of u zich via onderstaand formuliertje wilt aanmelden.

**Ja, ik wil graag deelnemen aan de voorbereiding
van de ziekenzalving op 18 februari om 14.30 uur
in de groene zaal van Mariënhage**

Naam:.....

Adres:.....

Telefoon:.....

